

Milé kolegyně, kolegovia, študenti,

sviatky Vianoc sa zvyknú už mnoho rokov označovať prívlastkom - najkrajšie sviatky roka. Myslím, že budete so mnou súhlasiť, že sa na ne všetci spoločne tešíme. Nielen kvôli oddychu, ktorý nám prinášajú, ale aj kvôli neopakovateľnej atmosfére. Či už je to skvostne vyzdobený vianočný stromček s darčekom pre našich blízkych, či lákavá vanilková vôňa dobrot alebo kapustnice. Uprimne Vám všetkým tento oddych želám, pretože i v tomto roku ste odviekli kus dobrej práce. Ďakujem.

A keďže o niekoľko dní si aj rok s rokom podá ruku, k nastávajúcim sviatočným dňom Vám želám, aby ste ich strávili v čo najkrajšej rodinnej pohode.

Do Nového roku 2006 Vám i Vaším rodinám prajem, aby ste vykročili pravou, aby Vám zdravie dobre slúžilo, aby ste boli spokojní na našej univerzite, k čomu však musí prispieť aj každý z nás.

Čaká nás spoločne veľmi náročný rok, ale s tímom, pracujúcim srdcom, sa neobávam budúcnosti. Prajem Vám veľa dobrého a pekného počas všedných i sviatočných dní roku 2006.

Váš

Juraj Wagner, rektor

V čísle

Veľvyslanec USA R.Vallee u nás s. 2

Študent je partner, hovorí nový prezident SRK V. Báles s. 3

Chopme sa svojej budúcnosti – apeluje prorektor I. Prno s. 4

V Hyde Parku o tom, ako by to malo byť na internáte s. 5

T. Hanulík píše ako naskočila FSEV na informatizáciu s. 6

Študent by mal rozumieť reči sveta, tvrdí E. Delgadová s.7

Naši študenti o svojich zážitkoch a skúsenostiach zo zahraničia s. 8–9

M. Rehušová tvrdí, že len internet nestačí, treba i čítať s. 10

Na našej partnerskej Bolognskej univerzite slávnostne otvorili 12. novembra tohto roku 819. akademický rok v historickej aule Magna Santa Lucia, v ktorej bol kedysi chrám. Na tejto najstaršej európskej vzdelávacej inštitúcii študuje v súčasnosti stodesať tisíc študentov na dvadsiatichtroch fakultách. Sú medzi nimi aj mladí ľudia zo Slovenska.

Univerzita každý rok pozýva v tento deň významné osobnosti, ktoré prispievajú k rozvoju vzdelávania a vedy. Tohtoročné pozvanie prijal eurokomisár pre vzdelávanie Ján Figeľ. Pozvaný bol aj rektor Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka.

Viac sa dočítate na str. 2.

Na snímke zľava – rektor Bolognskej univerzity Pier Ugo Calzolari, eurokomisár Ján Figeľ a rektor TnUAD Juraj Wagner v rozhovore pred otvorením akademického roku na Bolognskej univerzite.

Bolognská univerzita otvorila už svoj 819. akademický rok

Výskum potrebujeme viac ako vzduch

Na pozvanie rektora najstaršej európskej a našej partnerskej Bolognskej univerzity Piera Uga Calzolariho navštívil v dňoch 9.–12. novembra rektor Juraj Wagner Bolognu. Zúčastnil sa otvorenia výstavy s názvom Alexander Dubček, Taliansko a Európa. Vyše 130 panelov je prechádzkou životnými cestami politika, humanistu, ale predovšetkým človeka, ktorého ľudia mali radi a Taliani si ho ctia dodnes. Jej spoluautorom je blízky človek a priateľ A. Dubčeka, prorektor Bolognskej univerzity Guido Gambetta. Práve on, bývalý šéfredaktor talianskeho denníka L'Unitá Renzo Foá a J. Wagner diskutovali s verejnosťou na tému Krajiny východnej Európy po páde Berlínskeho múru.

Veľkolepou slávnosťou bolo zahájenie 918. akademického roku na Bolognskej univerzite.

Tisíc miestnu aulu Magna Santa Lucia zaplnili akademickí funkcionári a študenti 23 fakúlt i zahraniční hostia. Hostom najväčším bol eurokomisár pre vzdelávanie Ján Fígel. Vo svojom vystúpení pripomenul, že práve v Bologni vznikla prapôvodná myšlienka Európy: Európa poznania. Poukázal, že univerzitu robia tým, čím má byť predovšetkým nadnárodnosť a nezávislosť. Značnú časť svojho pobytu venoval europoslanec aj diskusii s rektorom P. U. Calzolariom a J. Wagnerom. P. U. Calzolari informoval, že chystá radikálne zásahy do systému univerzitného výskumu, lebo výskum potrebujeme v tejto chvíli Taliansko a univerzita viac ako vzduch, ktorý dýchame. Bez kvalitného výskumu, ktorý priťahuje najlepších vedcov a učiteľov, nemožno držať krok s dobou. Bez výskumu upadá i pedagogický proces. Od jeho

kvality závisí financovanie, dôveryhodnosť aj záujem študentov a učiteľov.

V mestečku Casalecchio di Reno, vedľa Bologne, práve prebiehali slávnosti svätého Martina pod záštitou mladého, 33-ročného primátora Gamberiniho. Mladí i starší sa v tieto dni stretávali pri talianskych dobrotách, ale aj pri kultúrnych podujatiach. Ich súčasťou bola i prvá medzinárodná prezentácia nášho univerzitného speváckeho zboru pod vedením dirigenta dr. Jozefa Vakoša, PhD. A hneď treba dodať, že naši speváci zožali spontánny potlesk Talianov za svoj skvelý výkon. Zaspievali si aj v jednom z historických bolognských chrámov – v chráme sv. Petroniusa. Bolo to povznášajúce, krásne, za čo sa celému tímu, okrem potlesku, dostali aj slová vdaky.

(wa)

R. Vallee: Rád sa k vám opäť vrátim

Veľvyslanec R. Vallee sa zdraví so študentami.

Dobrý den, ano, ano, viem, – to boli prvé slovenské slová, ktoré spontánne, s americkým prízvukom, vyriekol nový veľvyslanec USA v SR Rodolphe „Skip“ Vallee. Jeho nekonvenčnosťou bolo poznačené i prijatie u rektora J. Wagnera spolu s prorektorom J. Slabeyciom. Hlavným bodom veľvyslanecovej návštevy však bolo stretnutie s našimi študentami. Prijala ho zaplnená aula, kde odznela prednáška Jeho excelencie na tému Irak na ceste k demokracii. A opäť zarezovala najskôr slovenčina: hovorím po slovensky len trošku, ale trikrát každý týždeň hovorím s mojou učiteľkou. Uvoľnená i úsmevná atmosféra sprevádzala diskusiu, v ktorej zazneli, ako konštatoval sám

ambasador, vynikajúce otázky zo strany našich študentov, navyše formulované peknou angličtinou. Lebo celé stretnutie bolo v tomto jazyku, ktorý momentálne vládne svetu.

Našich študentov zaujímali možnosti štúdia v USA, kedy sa dorieši otázka vízovej povinnosti, kritické boli otázky, dotýkajúce sa Iraku, Ččenska a podobne. R. Valleemu sa na univerzite páčilo a na našu otázku, či sa k nám ešte niekedy vráti na svojich cestách po krásnom Slovensku odvetil – tak často ako len budem môcť. (Rozhovor s Rodolphom Valleem prinesieme v ďalšom čísle univerzitného časopisu TnU TRENDY).

(wa)

Dubčekovým hodnotovým vzorcom bola slušnosť a morálka

Mimoriadne živá téma: Etika a politika. Práve tento názov niesla prvá konferencia na našej univerzite, ktorú pripravili Katedra politológie TnUAD, Ústav politických vied SAV a Spoločnosť Alexandra Dubčeka 14. novembra. Zišli sa na nej známi politológovia a odborníci, ale i dvaja z troch synov A. Dubčeka – Pavol a Peter, ktorí našim študentom prvého ročníka politológie približovali túto významnú osobnosť našich novodobých dejín, o ktorej súčasná mladá generácia vie iba málo, alebo vôbec nič. Sociologička Ludmila Benkovičová upresnila, že len pre tri percentá našej populácie je Dubček úplne neznámou osobnosťou a ľudia si na ňom najviac cenia ľudskosť, čestnosť, zmysel pre sociálnu spravodlivosť

a pevné morálne zásady. Vo verejnosti považuje vysoko pozitívne hodnotenie tejto osobnosti.

Rastislav Tóth, vedúci Katedry politológie Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka uviedol, že Dubček bol prvým, ktorý aj pre politiku mal etické kritériá. Bol symbolom ľudskosti v politike. Známym politológom a Dubčekovým priateľom, Ivanom Lahu, vyzdvihol etický hodnotový vzorec tohto vzácneho človeka, ktorého obsahom bola slušnosť a morálka. Nad etikou v Dubčekových politických postojoch sa zamyslel Miroslav Pekník, riaditeľ Ústavu politických vied SAV. Akademický sochár Teodor Baník, autor väčšiny bust A. Dubčeka a tiež jeho priateľ, si zaspomínal na roky, ktoré spolu

prežili. Povedal peknú myšlienku, že Alexander Dubček vniesol do politiky múdrosť srdca. Aj keď sa fyzicky nemôže vrátiť, želáme si, aby sa do súčasnosti vrátili Dubčekove cnosti a tolerancia. Jednu z otcových múdrych myšlienok pripomenul i syn Pavol: Žime a konajme tak, aby nás hranice nerozdeľovali, ale spájali. Vzdelanie je cestou zblížovania.

Atmosféru bezprostrednej diskusie dotvorili svojimi otázkami naši študenti. Zaujímala ich, objasnenosť smrti A. Dubčeka, ako aj to, prečo v súčasnej politike niet takejto osobnosti, o ktorú by sa národ opieral, tak ako to bolo v prípade tohto významného Slováka, ktorého meno nesie vo svojom názve naša univerzita.

(wa)

Prezident SRK Vladimír Báleš: Univerzity potrebujú finančnú injekciu

Študent je partner i zákazník

V júni bol prof. Ing. Vladimír Báleš, DrSc. zvolený za prezidenta Slovenskej rektorskej konferencie (SRK). Zároveň je rektorom našej najväčšej technickej vysokej školy – Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. V hosťovskom kresle s pánom prezidentom vedieme dialóg o reformnom vzdelávacom procese, o evalvácií (hodnotenie kvality), ktoré v súčasnosti hýbu naším vysokým školstvom.

Reformu vzdelávania sprevádzajú viaceré problémy. Mohli by ste, pán prezident, definovať tie, ktoré považujete za najpálčivejšie?

Rád by som predovšetkým pokračoval v riešení problémov, ktoré otvoril môj predchodca, rektor Technickej univerzity v Košiciach prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc. – začať a dokončiť evalváciu vysokých škôl v kooperácii s odborníkmi Európskej asociácie univerzít (EUA). Na tento proces nadväzuje rozdelenie vysokých škôl na tri druhy: na výskumné univerzity, na vysoké školy univerzitného typu a na neuniverzitné vysoké školy, zamerané na bakalárske štúdium. Presne tak ako to ukladá zákon o vysokých školách. Právo vypracovať uvedenú diferenciaciu vysokých škôl má Akreditačná komisia, ktorá je poradným orgánom vlády. Rád by som sa zasadil za to, aby univerzity dostávali viac finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Tretou záležitosťou, ktorá ma trápi, je naplnenie projektu MINERVA nielen deklaratívne, ale aj finančným naplnením všetkých priorit, ktoré si vláda stanovila.

Od niektorých priemyselníkov však počujeme o nižšej kvalitatívnej úrovni našich vysokých škôl, resp. o štruktúre a obsahu štúdiá, ktoré nezodpovedá potrebám praxe. Je, podľa vás, skutočne nižšia v porovnaní, napríklad, s partnermi v Európe? Prečo sú potom naši študenti v zahraničí žiadani a bez problémov sa dobre uplatňujú?

Bol by som nedobrym rektorským prezidentom keby som začal špekulovať, či tá alebo oná vysoká škola má horšiu, alebo lepšiu kvalitu. To ukáže komplexná akreditácia vysokých škôl, ako aj Projekt inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl SR, ktorý sme zahájili v septembri. Ak by som odpovedal na vašu otázku všeobecne – nemyslím si, že sme na Slovensku horší vo vzdelávaní ako v iných európskych krajinách. Sme porovnateľní. Dôkazom je, to čo hovoríte, bezproblémové uplatnenie našich absolventov na európskom trhu práce. Chýba nám však prístrojové vybavenie. Očakávam preto, že vláda SR sa pokúsi jednorázove investovať do infraštruktúry vysokých škôl. Potom by sa mohla zvýšiť naša konkurencieschopnosť.

V tejto súvislosti ste nedávno uviedli, že ak takéto prostriedky od vlády získate, navrhli by ste rozdeliť ich len pre kvalitné univerzity. Ktoré ste mali na mysli?

Musím upresniť, že tieto prostriedky rozdeľuje Ministerstvo školstva SR a nie SRK. Verím, že aj pravidlá, ktoré ministerstvo v budúcnosti použije, sa budú opierať o výsledky evalvácie a komplexnej akreditácie. Na ich základe bude rozdeľovať dotáčne prostriedky.

Predsalen: v čom sú rozdiely medzi európskymi a našimi univerzitami?

Na našich univerzitách máme múdrych ľudí. Čo nám chýba, možno definovať vo dvoch momentoch. Už som spomenul, že je to predovšetkým prístrojové vybavenie a hádam aj väčší komfort pre študentov. Myslím tým lepšie vybavenie študentských domovov, lepší prístup k internetu, športoviská a podobne.

Prírvukujete slabšiu technickú vybavenosť. V ekonomicky silných štátoch únie, ale aj v USA, či Japonsku, podnikateľské prostredie intenzívne podporuje vysoké školstvo v tomto smere. U nás to tak nie je.

Je to tak. Keď hovorím s podnikateľmi vždy tvrdím, že kde je silná univerzita sú aj bohaté firmy, kde sú bohaté firmy je aj silná univerzita.

Takto to funguje vo svete. Žiaľ, na Slovensku ešte tomu tak nie je. Verím však, že legislatíva i naše neúnavné presviedčanie tejto sféry dospeje k tomu, že si podnikatelia nájdu cestu na posilňovanie vedy a výskumu na univerzitách. Ved bez pokroku na univerzitách, vo vede a výskume, sa zastaví aj pokrok v priemysle.

Vráťme sa ešte ku kvalite. Chceme ju zmeňiť hlavne preto, že sme vstúpili do Európskej únie, kde zrejme, sú na tomto poli určité odlišnosti?

Otvorene poviem, že nie všetky vysoké školy na Slovensku sú na rovnakej kvalitatívnej úrovni. Znamená to, že treba urobiť hodnotenie, ktoré nám ukladá aj zákon. To je jeden moment. Druhým je, ak sa na záver inštitucionálneho hodnotenia vypracuje sektorová správa o stave vysokého školstva na Slovensku, potom verím, že tam bude aj zmienka o tom, ako ktorá vysoká škola spĺňa kritériá EÚ z pohľadu kvality.

Ako v týchto súvislostiach vidíte budúcnosť Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka?

Všetko bude závisieť od výsledku hodnotenia Európskej asociácie univerzít. Na trhu, v priestore technických univerzít, kde sa TnUAD pohybuje, si myslím, že bude úspešnou.

Univerzity sa budú musieť podrobiť trom druhom hodnotenia. Jedno bude robiť

nezavislá agentúra ARRA, druhé Akreditačná komisia a tretie pochádza z iniciatívy SRK. Nie je zbytočné takéto trojkoľajné hodnotenie? Nebude prílišnou administratívou zťažovať pre naše vysoké školstvo?

Obávam sa, že to záťažou bude. Podľa mojich informácií nezávislá agentúra ARRA chce pristúpiť k hodnoteniu vysokých škôl len z verejne dostupných materiálov. Teda z tých, ktoré sú napríklad na webovských stránkach, či z iných dokumentov. Tu nevidím väčšiu záťaž pre univerzity. Pri ostatných dvoch hodnoteniach nebudeme nadšení, pretože nás čaká more práce.

Povedzte, je vôbec možné objektívne urobiť ranking vysokých škôl, keď každá – technická, prírodovedná, humanitne zameraná – má odlišné študijné programy?

Neodvážim sa povedať, či je to možné urobiť. Vôbec nie som nadšený pre robenie poradičov vysokých škôl. Skôr sa prikláňam k tomu, aby sa objektívne poukázalo na silné a slabé stránky danej univerzity. A podľa týchto kritérií, nech si študent vyberá univerzitu, na ktorej chce získať diplom.

Spomenuli ste študenta. Práve v súvislosti so zavádzaním medzinárodnej normy pre posudzovanie kvality ISO 9001-2000 na vysoké školy sa používa výraz študent-zákazník. Na vzdelávacích inštitúciách sa v súčasnosti študent skôr považuje za partnera.

Nerobme si ilúzie. Študent je aj partnerom aj zákazníkom, i keď nie v tej klasickej podobe. Nevidíme ho v iných pozíciách. Veď bez neho vysoká škola nemôže existovať. My musíme urobiť všetko pre to, aby sme splnili prania nášho zákazníka a zároveň, aby sme vystupovali ako partneri.

Od októbra vstúpila do platnosti vyhláška o motivačných štipendiách. V súčasnosti však mnohí študenti sami podnikajú, či pracujú, hľadajú si zárobky a neraz sa štúdium dostáva na vedľajšiu koľaj s cieľom voľajako preliezť s kreditmi a získať vysokoškolský diplom. Môže v tejto situácii štipendium motivovať k lepším študijným výsledkom?

V každom prípade vítam vyhlášku o motivačných štipendiách. Predsalen ako-tak študentov motivuje k lepšiemu prospechu, k lepšiemu štúdiu. Chceme len veriť, že to nebude jednorázová akcia. Všetko totiž závisí od toho, koľko finančných prostriedkov bude vyčlenených na túto aktivitu. Ak sa nám podarí splniť to, čo sľubuje vláda SR, že ho bude získavať desať percent študentov a v dostatočnej výške, potom možno túto aktivitu len uvítať a považovať ju za osožnú.

Prípravila Ružena Wagnerová

Aj naša univerzita je súčasťou zmien, ktoré nám prináša globalizácia

Objavme a odhalme svoju budúcnosť

Globalizácia sa prejavuje predovšetkým tým, že pre každého vytvára väčšie riziká a zároveň aj väčšie príležitosti. Riziká v podobe premenlivejšieho prostredia a intenzívnejšej konkurencie a príležitosti v podobe početnejších a väčších trhov. To všetko vedie k urýchľovaniu celkového diania a k vyvolávaniu ďalších zmien. Súčasťou tohto procesu chciac-nechtiac je aj naša univerzita. Viac o tom píše prorektor doc. Ing. Ignác Prno, CSc.

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sme sa automaticky stali súčasťou európskeho vzdelávacieho priestoru a európskeho výskumného priestoru s rovnakými príležitosťami, ale aj rizikami ako majú podobné inštitúcie všetkých členských štátov. Od 26.7.2005 platí aj u nás, že každá vysoká škola, z ktorejkoľvek členského štátu EÚ, má právo poskytovať, organizovať alebo zabezpečovať vysokoškolské vzdelávanie na území SR podľa právnych predpisov svojho členského štátu. Pritom sa všeobecne konštatuje, že na Slovensku je už veľa vysokých škôl a preto narastajú tlaky na ich integráciu. Napriek tomu vznikajú na Slovensku stále ďalšie súkromné vysoké školy, ktoré sa dokonca domáhajú finančnej podpory zo štátneho rozpočtu na akreditované študijné programy.

Naviac, naša univerzita nemôže zostať stranou ani od takých výziev doby, akými sú národná a európska Lisabonská stratégia, vládou schválený Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005–2010 a Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Akčné plány, kde sú formulované významné úlohy na najbližší rok. Osobitne treba upozorniť na výstupy úloh, ktoré sa bytostne dotýkajú aj našej univerzity, ako je spustenie komplexnej akreditácie vysokých škôl, zohľadnenie aktivity v oblasti kontraktného výskumu a statusu výskumná univerzita v metodike rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu a ďalšie.

Ciel' – výskumná univerzita

Toto všetko musela vziať do úvahy aj naša univerzita pri spracovaní Dlhodobého zámeru TnUAD na roky 2006 až 2013, ktorý bol schválený v Akademičkom senáte TnUAD 5. 10. 2005 a je k dispozícii na web stránke univerzity. Pre štrnásť oblastí činnosti univerzity je stručne charakterizovaný súčasný stav, sú definované ciele a postupy (strategické iniciatívy) na ich dosiahnutie. Je nanajvýš potrebné, aby sa tento materiál stal mobilizačným pre celú univerzitu, pre každého jej pracovníka. Ak sa má tak stať, musia byť strategické iniciatívy rozpracované všetkými súčasťami univerzity do konkrétnych úloh akčných plánov s adresným a termínovým určením a pravidelne kontrolované. Pritom veľa z týchto úloh môžu pomôcť riešiť aj diplomanti a doktorandi. Len za tohto predpokladu je reálne možné dosiahnuť v danom horizonte strategický cieľ (víziu) univerzity – vybudovať výskumnú univerzitu v zmysle § 2 ods. 16 zákona o VŠ, ktorá dosahuje vynikajúce výsledky v oblasti vedy a techniky, ako aj pri uskutočňovaní študijných programov tretieho stupňa. Pre tých, ktorým sa javí tento strategický cieľ veľmi náročným, kladiem spolu s predsedom Správnej rady

TnUAD doc. Ing. Júliusom Tóthom, CSc. otázku: „môže byť univerzita aj nevýskumná?“

Rýchlo sa meniace vonkajšie podmienky a naša potreba sa s nimi úspešne vysporiadať vedie nevyhnutne aj k prehodnoteniu univerzitnej kultúry. Otázkou je, či máme kultúru, ktorá funguje ako brzda zmien, alebo ktorá umožňuje prispôbovať sa rýchlo sa meniacemu spoločensko-ekonomickému prostrediu.

Ako sme kultúrni?

Univerzitná kultúra predstavuje na určitej úrovni niečo ako skupinové normy, resp. tradičné spôsoby správania sa, ktoré si postupne „vypracovala“ určitá skupina ľudí. Niečo má „kultúrny“ charakter v prípade, že ak sa niektorý člen skupiny nespráva obvyklým spôsobom, ostatní ho automaticky dotlačia k tomu, aby sa vrátil k zavedeným metódam práce. Na hlbšej úrovni univerzitná kultúra súvisí s implicitnými hodnotami uznávanými skupinou ľudí, s hodnotami, ktoré určujú, čo je dôležité, čo je dobré a čo je správne. Komplikujúcim faktorom je tu však skutočnosť, že normy a hodnoty sú neviditeľné a že k aktom, ktoré ich presadzujú, dochádza podvedome. Ľudia si preto v podstate existenciu univerzitnej kultúry ani zreteľne neuvedomujú a preto si ani neuvedomujú úlohu, ktorú zohrávajú, keď túto konkrétnu kultúru pomáhajú zachovávať.

Ako sa denne presvedčame, naša univerzitná kultúra je tradičná, ktorá sa obáva zmien a preto sa im spravidla bráni. Dá sa však vytvoriť kultúra, ktorá nebude fungovať ako brzda, ale naopak, bude univerzite pomáhať, aby sa zmenám prispôbila. K tomu treba, aby sa oči manažmentu univerzity upierali von, aby všetky zmeny rýchlejšie zaregistrovali a aby vo vnútri univerzity existovali početné zdroje iniciatív, ktoré umožnia manažmentu s týmito zmenami niečo podniknúť. A to vo veľmi nestálom prostredí poskytuje relatívne dobré manévrovacie možnosti.

Strategickou otázkou pre 21. storočie je, ako zabezpečiť rovnováhu svojich vlastných činností, t. j. čo vložiť do „jadra“ a čo umiestniť do okolitého priestoru. Každá úspešná organizácia (a teda aj naša univerzita) musí byť dostatočne malá, aby nestrácala ľudský rozmer a flexibilitu, v niektorých oblastiach však súčasne musí byť veľká, pretože na trhu potrebuje určitú silu, či globálny vplyv. Nech sa dnes pozrieme kamkoľvek, všade sa stretávame s organizáciami, ktoré sa musia vyrovnávať s potrebou decentralizácie a súčasne centralizovať. V politike sa s týmto princípom experimentuje už od Aristotelovej doby a hovorí sa tomu federalizmus. Vo federalizme vždy existuje silné centrum, avšak značný priestor sa ponecháva pre miestne rozhodovanie. Takto organizovaný útvar je v niektorých ohľadoch

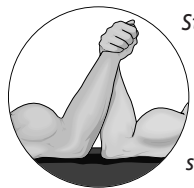
centralizovaný a v iných decentralizovaný. Je veľký a pritom je zároveň malý. Z určitého hľadiska je regulovaný a z iného deregulovaný.

Toto všetko musí byť základnou osnovou ďalšieho rozvoja systému riadenia aj na TnUAD. Musíme mať pri tom na pamäti, že niektoré veci (ktoré musí rešpektovať „jadro“) sú síce dané, ale okolo týchto vecí je obrovské množstvo priestoru, ktorý môžeme zabrať. A práve v okamihu, keď zaberáme tento voľný priestor okolo „jadra“, začíname uplatňovať svoje tvorivé schopnosti a skutočne dávame do pohybu niečo nové. Výsledkom je rad „jadier“ rozložených po celej organizácii, takže je zodpovednosť rozložená do mnohých rozhodovacích bodov. Vždy je tu však nejaký zjednocujúci prvok – centrálna „jadro“, ktoré koordinuje jednotlivé činnosti a všetko drží pohromade.

Viac výskumu a podnikania

A ako tieto myšlienky aplikovať do podmienok našej univerzity? V súlade s vývojom vo svete potrebujeme znížiť rozsah kontaktnej výučby v prospech individuálneho štúdia, seminárnych prác a projektov. To nebude mať žiadny nepriaznivý dopad na dotácie zo štátneho rozpočtu na vzdelávanie, ba práve naopak. Uvoľnené kapacity pre výskum prinesú cez grantové a iné zmluvné úlohy ďalšie zdroje a tie budú mať podľa rezortnej metodiky priaznivý vplyv aj na vyšší podiel dotácie na vzdelávanie. Preto je žiaduce vytvárať na katedrách pracovné skupiny vo forme vedecko-pedagogických tímov (napr. v zložení: jeden profesor, resp. docent a jeden až dvaja asistenti a dvaja až traja študenti) ako základné ekonomicko-organizačné jednotky a tým rozšíriť, zefektívniť a aj perspektívniť vedecko-pedagogickú kapacitu univerzity. Každý profesor, resp. docent by potom mal byť nositeľom aspoň jednej vedecko-výskumnej úlohy a garantom dvoch až troch predmetov. Nielenže nám potom budú stačiť dotácie na študentov zo štátneho rozpočtu v oblasti vzdelávania, ale ešte z nich aspoň 10 percent ušetríme na nevyhnutný rozvoj laboratórneho vybavenia. A naviac, rozvinutie grantovej a inej zmluvnej výskumnej činnosti nám umožní dopracovať sa konečne ku kladnému celkovému hospodárskemu výsledku (z hlavnej a podnikateľskej činnosti spolu). Tým budeme mať vlastné zdroje na tvorbu fondu reprodukcie (z odpisov) a teda ďalšie nemalé zdroje na rozvoj.

Toto všetko mali spracovatelia Dlhodobého zámeru TnUAD na roky 2006 až 2013 (pozn. redakcie: prorektor I. Prno je autorom Dlhodobého zámeru...) na myslí pri jeho zostavovaní. Jedinou možnosťou, ako dať budúcnosti zmysel, je vziať budúcnosť do vlastných rúk a nie na ňu len následne (s bolesťami) reagovať.

Ste s niečím nespokojní? Trápi vás na univerzite problém, s ktorým si neviete poradiť? Naša rubrika Hyde Park ponúka priestor na kritické odkrytie a hľadanie odpovede na odstránenie boľavých miest, ktoré kvária našich študentov, učiteľov i zamestnancov. Tak trochu boľavým miestom je aj život a správanie sa študentov (najmä niektorých prvoročníakov) na našich internátoch, ktoré sa pre mnohých stali druhým domovom. Ako to je a ako by to malo byť, o tom vedú dialóg Júlia Vojteková z II. ročníka Fakulty mechatroniky a Ing. Jaroslav Ondrášek, správca Študentského domova v Záblatí, ktorý sa, bez nadsádzky, s otcovskou starostlivosťou stará o svojich študentov, aj o internát.

Ako doma – tak aj na internáte

J. Vojteková: Pán správca, ako by sa, podľa vás, mali správať prváci, ktorí prídu na internát, čo sa týka poriadku a ich povinností?

J. Ondrášek: V prvom rade by sa mal študent prvého ročníka dôsledne zoznámiť s ubytovacím poriadkom študentského domova, aby pochopil a uvedomil si svoje miesto na internáte, svoje práva a povinnosti. A potom, aby tieto povinnosti, vyplývajúce z ubytovacieho poriadku aj dodržiaval v praxi, aby si nezamieňal svoju vôľu s tým, čo on chce a čo mu prikazuje ubytovací poriadok.

J. Vojteková: Aké máte vy najväčšie starosti s prvoročníakmi?

J. Ondrášek: Nemôžem hovoriť o veľkých starostiach. Chvíľočku trvalo pokiaľ si prváci uvedomili, čo od nich žiadame, aby si zvykli na náš režim, na určité zvláštnosti nášho internátu. Sme malý internát, dalo by sa povedať rodinný, s 96 lôžkovou kapacitou. Ale všetko potrebné sa, pri správnom vzťahu k prostrediu, ktoré univerzita študentovi ponúka, dá zvládnuť veľmi rýchlo. Je to len otázka dobrej vôle študenta naplňať požiadavky ubytovacieho poriadku.

J. Vojteková: Viem, že mnohí študenti nechávajú po sebe zasvietené svetlá, nevyvíjajú sporáky a to už nehovorím o správaní sa v spoločných priestoroch...

J. Ondrášek: Pri pravidelných denných kontrolách spoločných priestorov, akými sú kuchynky, umývárky, WC, prichádzame na tieto problémy, o ktorých, Julka, hovoríš. Aj mojou úlohou i pánov vrátnikov je pripomínať vám tieto veci, apelovať na váš vzťah k týmto hodnotám, ktoré užívame spoločne. Je dôležité, aby si študenti tieto veci uvedomili čo najskôr, lebo všetko sa to týka peňazí. I zbytočne spotrebovaná elektrina sa zaplatí z vašich peňazí. Treba sa preto

riadit denným a ubytovacím poriadkom. Keď hodnotím život na našom internáte v Záblatí, denne sa stretávam s problémami, akými sú ušpinené sporáky, zbytočne zapnuté svetlá na chodbách alebo umývárkach, zbytočne bežiacie ventilátory na WC... Treba, aby ste sa sami medzi sebou na tieto veci upozorňovali a dávali ich aj do poriadku. Doma predsa nikto z vás nenecháva po sebe neporiadok. Tak prečo to robíte na internáte? Návyky z domu by sa mali premiestniť sem, na internát.

J. Vojteková: Sama vidím, že niektorí prváci väčšinu času trávajú v neďalekom bare. Viem, pán správca, že sa staráte o naše zdravie, do ktorého bar určite nespadá. Čas na internáte sa predsa dá oveľa hodnotnejšie a kultúrnejšie prežiť aj s menším míňaním peňazí.

J. Ondrášek: Vidím to rovnako. Trápi ma, že naši prváci a študenti vôbec, málo využívajú priestory na športovanie, ktoré sú na internáte, kde môžu hrať, napr., stolný tenis. Vôbec nevidím študentov, že by hrali futbal alebo volejbal na ploche, ktorú im s vrátnikmi pravidelne kosíme a udržiavame. Nevyužíva sa ani prírodné krbovisko, ktoré sme zhotovili minulý rok. A čo ma najviac prekvapuje, že nie je snaha využívať telocvičňu, že nie je medzi študentami organizátor, ktorý by sa dokázal s katedrou telesnej výchovy a športu dohodovať o jej využívaní. Sám pritom rád pomôžem.

J. Vojteková: Súhlasím s vami, že je veľkou chybou a na našu vlastnú škodu, že tieto dobré možnosti na športovanie nevyužívame. Ale predsalen, pán správca, isto viete, že na internáte v Záblatí je pre študentov k dispozícii málo chladničiek. Kedy sa vyrieši tento vážny nedostatok?

J. Ondrášek: Teraz zasa ja súhlasím s tebou, Julka. Vidím, že keď sa v nedeľu večer vraciate, kapacita chladničiek nepostačuje. O tomto probléme som už hovoril s vedúcou oddelenia účelových zariadení Ing. D. Mrenovou a požia-

dal som ju o rozšírenie počtu chladničiek na náš internát. Rovnako som postupoval aj pri skvalitnení a rozšírení televízneho signálu (pozerať možno len STV 2, Markízu a Trenčiansku televíziu) na internáte. Spomenúť musím aj problém internetu, ktorý síce je zabudovaný, ale dovolím si povedať, že je nekvalitný, často vypadáva a spôsobuje vám to problémy pri študovaní. Požiadal som riaditeľa Centra informačných technológií Ing. E. Goliána aj Ing. D. Mrenovú o nápravu. Riešenie sa dosť natahuje.

J. Vojteková: Chýba nám aj kopírka. V bufete v Záblatí síce je, ale zišla by sa aj na internáte, pretože bufet funguje len do pätnástej hodiny a nie cez víkendy. A čo potom...

J. Ondrášek: Som rád, že hovoríš o tejto ziležitosti. Beriem to ako podnet a budem o tom rokovať s pani Ing. D. Mrenovou. Budem sa snažiť, aby kopírka na internáte bola do konca kalendárneho roka. Vychádzam zo situácie, že študenti sa zväčša pripravujú v popoludňajších alebo večerných hodinách. Kopírka by tu mala byť k dispozícii 24 hodín.

J. Vojteková: Rada by som ešte na záver pre moich kolegov dodala, že náš internát v Záblatí je naozaj luxusný. Z vlastných skúseností viem, že napríklad v Košiciach, v Banskej Bystrici, majú oveľa horšie internáty. Tento náš je pekný a veľmi dobrý. Vážme si to a tak sa aj správajme.

Spracovala Ružena Wagnerová

P. S. V budúcom čísle prinesieme informáciu ako sa riešia nedostatky uvedené v Hyde Parku. Každý z našich čitateľov môže našej redakcii adresovať problémy, ktoré ho trápia (e-mail: wagnerova@tuni.sk). Budeme na ne odpovedať.

Sme v rodine európskych univerzít

Rektor Juraj Wagner dostal list od prof. Georga Winclera, prezidenta Európskej asociácie univerzít (EUA), v ktorom nám oznamuje, že na zasadaní vo švédскеj Upsale 20. októbra tohto roku, po splnení prísnych kritérií, bola Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne prijatá za asociovaného individuálneho člena Európskej asociácie univerzít. Sme ôsmou, spomedzi 23 univerzít v SR, v tomto najprestížnejšom európskom združení univerzít.

EUA je motorom rozvíjania vzdelávania, vedy a výskumu v Európe. Byť jej členom je príležitosťou pre podieľanie sa na tvorbe koncepcie vzdelávania, vedy a výskumu v Európe, je to šanca pre väčšiu realizáciu a získanie nových partnerov pre spoluprácu na rôznych medzinárodných projektoch.

(va)

Informatizácia na FSEV znamená koniec diskusií a začiatok realizácie

Najdôležitejší sú pre nás študenti

Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov (FSEV) sa vydala na cestu intenzívnej informatizácie administratívnych procesov, ako aj pedagogického procesu. Informatizácia, e-learning, video konferencie sú moderné a často používané frázy, no naplniť ich ničím konkrétnym, zmysluplným je namáhavý a nákladný proces, často blokovaný neznalosťou a obavou ľudí z nových technológií a nedostatkom prostriedkov. Obe skutočnosti sa dajú riešiť. Krok za krokom možno postupne získavať prostriedky a meniť i myslenie ľudí.

Začal by som fakultnou stránkou na adrese www.fsev.tnuni.sk, ktorá sa stala hlavným komunikačným kanálom. Poskytuje prehľadné členenie, je denne aktualizovaná a pridávanie aktuálnych informácií a materiálov, ako aj ich editovanie sa vykonáva cez jednoduché užívateľské rozhranie prístupné všetkým pracovníkom FSEV. V súčasnosti evidujeme približne 130 tisíc návštev od jej spustenia, čo je veľmi dobré. Ako najnovšiu súčasť web stránky pripravujeme internetový portál pre našich absolventov, prostredníctvom ktorého chceme s nimi udržať kontakt a ktorí zo svojich pozícií môžu aj pomôcť fakulte. Systém nazývaný aj „Alumni“ by mal tomu napomôcť. Navrhnutý systém v podobe internetového Alumni portálu je ideálnym riešením z pohľadu administratívnej nenáročnosti a po vytvorení aj bezplatnej prevádzky.

Najdôležitejší z pohľadu informatizácie sú pre nás naši študenti. Na univerzite už funguje systém prihlasovania na skúšky, ako aj e-learning prístupný cez www.infosys.tnuni.sk. Systémy sú funkčné a aj využívané, nie však v dostatočnej miere. Všetky sú postavené na internete a jeho technológiách a tak sa ako najväčší problém ukazuje nedostatok prístupných bodov na internet v rôznych podobách. Problém sa snažíme riešiť budovaním internetových bodov pre študentov priamo na chodbách tak, aby boli čo najdostupnejšie a v prevádzke 24 hodín denne. Novinkou, nielen na našej fakulte, ale aj na uni-

verzite, je vybudovanie a rozširovanie bezdrôtových internetových sietí, založených na WIFI technológií, ktoré poskytujú bezplatný mobilný prístup pre študentov, ktorí používajú notebooky, handheld pc, organizéry a mobilné telefóny s WIFI, alebo Bluetooth technológiu. Takýmto spôsobom plánujeme pokryť skoro celú novú fakultnú budovu, priestory auly, bufetu a aj priestor pred budovou, teda miesta, kde študenti trávia čas.

Celkovú informatizáciu ovplyvňujú aj pracovníci fakulty. Pri investíciách do počítačov a rôzneho príslušenstva sa akosi pozabudlo na investície do ľudských zdrojov, do ich počítačových zručností. Preto sa v súčasnosti rozbiehajú plošné školiace aktivity pre všetkých pedagogických aj administratívnych pracovníkov na FSEV, ktoré majú za cieľ plnohodnotné využívanie informačných technológií. V školiaciach aktivitách sa bude vychádzať z ECDL metodiky, ktorá bude doplnená školeniami na tvorbu a používanie e-learningu, na už fungujúcom systéme, v spolupráci s ostatnými fakultami, hlavne FM a komisiou pre e-learning.

Všetky uvedené aktivity boli, sú aj budú financované z projektov EÚ, ktoré spracovalo projektové centrum na FSEV a aj z osobnej podpory riešiteľov grantových úloh VEGA a KEGA na FSEV (hlavne Ing. D. Bánoci a prof. A. Blažej), za čo im vyslovujem poďakovanie, pretože majú snahu nájsť vo svojich rozpočtoch voľné finančné prostriedky, ktoré keď sa

spoja a efektívne využijú, môžu poslužiť na nákup potrebného vybavenia.

Projektové centrum na FSEV spracovalo v priebehu septembra 2005 projekt v spolupráci s mestom Trenčín a podalo ho v rámci výzvy Operačného programu Základná infraštruktúra. Jeho cieľom je vzájomnou spolupracou mesta Trenčín a FSEV TnUAD, zastúpenou jej neziskovou organizáciou Celoživotné vzdelávanie, vybudovať verejne prístupné internetové body pre študentov a obyvateľov mesta Trenčín a jeho okolia. V projekte sa ráta s vybudovaním viac ako 95 prístupných internetových bodov, z ktorých by väčšina bola na univerzite. V súčasnosti spracovávame projekt tlačiarenskeho centra na FSEV pre potreby vydávania publikácií a študijných materiálov aj v malých a stredných sériách a projekt na zabezpečenie špičkovej audiovizuálnej a počítačovej techniky pre technické zabezpečenie konferencií.

Všetky tieto aktivity vedú k tomu, aby FSEV bola konkurencieschopná a aby efektívne využila ďalšie prostriedky, ktoré sa dajú na informatizáciu získať. FSEV je najväčšou fakultou univerzity a zmeny, ktoré sa udejú v oblasti informatizácie pozitívne ovplyvnia aj ostatné fakulty a pracoviská univerzity. Ďakujem motivovaným a pre informačné technológie zapáleným pracovníkom univerzity, najmä Ing. M. Sedláčkovi a Ing. E. Kočíkovej za ich úsilie.

*Ing. Tomáš Hanulík,
vedecký a projektový pracovník FSEV*

Týždeň vedy bol užitočný

Pod názvom Týždeň vedy na Slovensku 2005 sme pripravili na univerzite pod gesciou prorektora Juraja Slabeyciusa toto užitočné podujatie v dňoch 7.–11. novembra 2005. Jeho cieľom bolo priblížiť význam vedy v 21. storočí stredoškolskému, vysokoškolskému i ostatnej verejnosti. Prednášali nám významné osobnosti prírodných, ekonomických a spoločenských vied. Okrem iných, zaujal, rovnako ako vlani, náš významný fyzik prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc. s témou Einstein a kozmológia, viceguvernérka Národnej banky SR Elena Kohútiková hovorila o menovej politike NBS a zavedení eura, RNDr. Peter Kluvánek, PhD. zasa na tému Kvantová kryptografia – odpočúvanie vylúčené. Po prvýkrát sme uskutočnili panelovú videokonferenciu pre vysoké školy v SR i v zahraničí na tému Dôsledky ropného zlomu na vývoj spoločnosti, kde diskutovali prof. Ing. Peter Baláž, PhD. z Ekonomickej univerzity v Bratislave, Ing. František Fabián zo Slovaftu a prof. PhDr. Rastislav Tóth, CSc. z TnUAD. FPT v Púchove, FŠT i Laboratórium skla VILA v Trenčíne pripravili Deň otvorených dverí aj s ukázkami svojich laboratórií a laboratórnych techník. Veda sa aj takýmto podujatím opäť sprístupnila a stala bližšou študentom i záujemcom z radov verejnosti.

(wa)

A opäť bola letná škola

Druhý ročník Letnej školy programovania na TnUAD sa uskutočnil od 5. do 16. 9. 2005. Viedol ju, rovnako ako vlani, svetom uznávaný odborník prof. Vladimír Tarasov z Iževskej štátnej technickej univerzity v Ruskej federácii. Práve pod jeho vedením získal tím iževských študentov vo svetovom finále ICPC vlani striebornú a v tomto roku bronzovú medailu. Dva týždne plné prednášok a praktických cvičení z programovania absolvovali spolu s našimi študentami z Fakulty mechatroniky aj študenti z našej partnerskej Bolognskej univerzity. Prof. Tarasovovi pri cvičeniach asistoval jeho syn Michail, študent Iževskej univerzity.

Ing. Peter Giraltoš

Polstoročie Poľnohospodára

Náš partnerský univerzitný dvojtyždenník Poľnohospodár, vychádzajúci na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, si na septembrovej slávnosti pripomenul 50. výročie svojej existencie. Pri tejto príležitosti naša redakcia zaslala pozdravný list redakčnému tímu, v ktorom sme, okrem iného, napísali, že sú našou významnou partnerskou ustanovizňou, s ktorou sa radi kontaktujeme, radi si vymieňame skúsenosti a aj sa radi, ak to čas dovolí, s redakčným tímom stretávame. Veď máme spoločný vznešený cieľ - prinášať informácie našim študentom a učiteľom o dianí na našich univerzitách a vo vysokoškolskom priestore vôbec. Vážime a ceníme si profesionálnu žurnalistickú prácu celého tímu, pracujúceho s entuziazmom a láskou, čo dokazuje aj kvalita Poľnohospodára.

Blahoželáme ku peknému jubileu a želáme dobré zdravie a veľa energie pri tvorbe Poľnohospodára v ďalšej polstoročnici.

(wa)

Odznelo na prvej medzinárodnej konferencii Lingua Summit 2005

Dôležité je, aby sme rozumeli reči sveta

O otázkach, ktoré pred učiteľov jazykov stavia súčasný vývoj vo svete, živo diskutovalo 60 lingvistov z piatich krajín na prvej medzinárodnej konferencii Lingua Summit 2005 v dňoch 22.–23.septembra, pripravenej našou Katedrou jazykov ÚPHV. Akými premenami prechádza, i o tom, prečo je dôležité jazykové vzdelávanie, hovorila na konferencii vedúca Katedry jazykov PhDr. Elena Delgadová, ktorej príspevok prinášame.

Éra globalizácie vyzdvihla angličtinu na svoj oficiálny jazyk. Stala sa jazykom obchodu, vedy a techniky, telekomunikácií, leteckých spoločností... Je to „lingua franca“, jazyk slobodný a otvorený. Angličtina rozširuje svoje „chápadlá“ po celom svete, nadobúdajúc pritom rôzne formy. Ľudia si osvojujú tento jazyk prispôsobujúc ho svojim potrebám, zvykom, spôsobu života s jediným cieľom, aby dokázali komunikovať so svetom. A tak angličtina už dávno nie je iba jazykom Oxfordu, či Bostonu, ako sa to snažia tvrdiť niektorí zástancovia „čistej, kultivovanej angličtiny“. Tento jazyk sa stal v období globalizácie medzinárodným jazykom s mnohými variantmi, rozšírenými po celom svete. Naučiť sa tento medzinárodný variant je pre nás výhodné, pretože komunikácia medzi Nemcom a Japoncom, či medzi Slovákom a Grékom, bude zrozumiteľnejšia, jednoduchšia.

Na univerzitách, predovšetkým v odboroch nefilologického zamerania, sa snažíme naučiť študentov jazyk kultivovaný, jazyk „normy“. Kladieme dôraz na perfektné používanie gramatiky a správnu výslovnosť. Avšak položíme si otázku: čo je cieľom jazykového vzdelávania na univerzitách? Čo bude náš študent potrebovať? Predovšetkým je to príprava na zvládnutie jazykových situácií, spojených s vysokoškolským štúdiom doma i v zahraničí. K tomu patrí aj znalosť interkultúrnej problematiky, ako aj kultúrneho pozadia cieľovej krajiny (mobilita), príprava na jazykové požiadavky príslušných akademických profesií a primeraný úvod do odborného jazyka jednotlivých vedeckých odborov. Jednoducho: naši absolventi budú potrebovať komunikovať v cudzom jazyku, čítať a rozumieť odborným textom. Či už to bude v jazyku normy alebo v tzv. medzinárodnom variante, nie je podstatné. Dôležité je, aby im rozumeli a aby oni rozumeli svetu.

Touto problematikou sa zaoberá aj európsky projekt Leonardo da Vinci, do ktorého je zapojená aj naša univerzita. Jeho cieľom je identifikovať potrebné jazykové spôsobilosti v profesijnom a akademickom prostredí, vyhodnotiť ich a vybrať najvhodnejšie jazykové programy podľa výsledkov študentov, ktoré poslúžia ako vzory pre iné univerzity na zdokonalenie a skvalitnenie vlastných programov v jazykovom vzdelávaní.

Je angličtina jediná?

Nie je možné ostať pri myšlienke angličtiny ako jediného jazyka, ktorým bude celý svet rozprávať, okrem svojho materinského. Európania si nemôžu dovoliť ostať pri bilingvizmu, lebo dnešná Európa je plurilingvistická a nestačí vedieť len jeden jazyk. Angličtina je momentálne kľúčom do sveta: do sveta komunikácie, obchodu, pracovných príležitostí. Prestala však byť základným diferencijným prvkom na trhu práce. Sú tu iné kompetentnosti, ktoré signalizujú rozdiely a otvárajú dvere do pra-

covných vysokokvalifikovaných pozícií – sú to tzv. jazykové kompetentnosti. Je potrebné totiž hovoriť aj inými jazykmi, či už španielskym, ruským, japonským, nemeckým, čínskym alebo arabským. Jazykové kompetentnosti budú odlišovať pracovné príležitosti vo veľkých medzinárodných firmách. V Ázii to už pochopili a rozhodli sa postaviť zočivoči tejto výzve. Okrem angličtiny sa v mnohých krajinách rozšírila výučba mandarínskej čínštiny a v niektorých krajinách tohto kontinentu začali dokonca s vyučovaním nemčiny a španielčiny.

Národné vlády zohrávajú hlavnú úlohu vo vzdelávaní v Európe. Lisabonská konvencia však stanovuje, okrem materinského jazyka, aj ovládanie dvoch „veľkých“ a jedného „malého“ jazyka pre obyvateľov EÚ, predovšetkým kvôli lepšej mobilite jej členov na svojom území. Tým chce rozbiť dlho zaužívanú tendenciu k bilingvizmu, ktorou trpí väčšina európskych krajín. Ako tvrdia odborníci, nie je vôbec problém, učiť sa niekoľko jazykov naraz, práve naopak.

Nedávna správa EÚ skúmala jednotlivé systémy jazykového vzdelávania v členských krajinách. Výsledok bol nasledovný: angličtina je najviac vyučovaným jazykom v školách EÚ. Učí sa ju 46 % na základných a 91 % žiakov na stredných školách. Ďaleko za ňou je nemčina so 7 %, španielčina a francúzština s 3 % na základných a 26 % na stredných školách. Zatiaľ čo francúzština je rozšírenjšia medzi starými členmi EÚ, predovšetkým v južných krajinách, nemčinu preferujú severné štáty a centrálna Európa. Európsky priemer počtu jazykov na študenta je 1,3 v povinnej a 1,6 v nepovinnnej stredoškolskej dochádzke, čo je podľa Lisabonskej stratégie ďaleko od želaného stavu. Len 10 krajín EÚ ponúka možnosť študovať viac ako dva cudzie jazyky na stredných školách. Sú to Belgicko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Luxembursko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko a Švédsko. Čo sa týka Slovenska, nevieme, ako sa dostalo medzi krajiny, ktoré umožňujú študovať viac ako dva cudzie jazyky na väčšine stredných škôl, nakoľko sme v prístupných materiáloch nenašli o tom zmienku. V ČR nedávno zaviedli do učebných programov dva povinné cudzie jazyky. Situácia na Slovensku nie je práve najlepšia a mala by sa zmeniť rovnako, ako aj v iných krajinách únie. Aby sa tieto alarmujúce čísla zmenili k lepšiemu, vypracovala EÚ dva základné programy: Jazykové vzdelávanie pre Európske občianstvo a Spoločný európsky referenčný rámec pre osvojovanie a výučbu jazyka.

Na základe týchto programov schválila EK koncom júla 2003 Akčný plán EÚ pod názvom Podpora výučby jazykov a jazykovej diverzity, ktorý je určený na roky 2004 až 2006. Jeho hlavným cieľom je zlepšiť situáciu v aktívnom ovládaní cudzích jazykov v členských krajinách EÚ. Je v ňom zdôraznená zodpovednosť členských štátov vypracovať vlastné opatrenia smerujúce k zle-

pšeniu situácie. Dlhodobým cieľom je už spomínané dokonalé ovládanie materinského jazyka, schopnosť komunikovať minimálne vo dvoch „veľkých“ jazykoch a podľa možnosti ešte ovládať aj „menej rozšírený“ jazyk susednej krajiny na základnej úrovni. Univerzity sú vyzvané vypracovať vlastné programy rozvoja výučby jazykov a tiež v celoživotnom vzdelávaní. Celoživotné jazykové vzdelávanie je považované za kľúčovú oblasť pre zvýšenie úrovne jazykových znalostí.

Čo sme urobili?

V roku 2007 budú členské štáty vyzvané, aby poskytli národné správy o opatreniach, ktoré na zlepšenie výučby jazykov prijali a aké priniesli výsledky. Uvedený rok príde, ani sa nenazdáme, a my sa budeme pýtať, čo všetko sme urobili preto, aby naši mladí ľudia komunikovali v cudzích jazykoch. Odpoveď zaiste nebude ľahká. Predovšetkým preto, že my, učiteľia cudzích jazykov, netvoríme študijné plány na univerzitách. Je však na nás, aby sme vysvetľovali a presvedčali kolegov z fakúlt a akademických funkcionárov, aby študijné plány zahŕňali štúdium aspoň dvoch cudzích jazykov s dostatočnou dotáciou hodín. Katedre jazykov na TnUAD sa podarilo dosiahnuť určité úspechy, i keď situácia nie je zďaleka želaná. Na dvoch zo štyroch fakúlt – na FSEV a FM, sa študujú dva cudzie jazyky. Dotácia hodín však stále nie je dostačujúca, predovšetkým v druhom cudzom jazyku. Už pri danej dotácii hodín sme však mohli na týchto fakultách zaviesť Jazykový systém UNCert, jednotnú jazykovú certifikáciu pre študentov vysokých škôl nefilologických odborov a po dlhej príprave sme získali akreditáciu šiestich kurzov v štyroch jazykoch: anglickom, nemeckom, španielskom a francúzskom.

UNCert má štyri úrovne. Zahraničné univerzity budú vyžadovať bez akýchkoľvek iných jazykových skúšok od študenta preukázanie sa certifikátom úrovne II., prípadne III., čo bude závisieť od konkrétnej univerzity a programu štúdia, ktorý bude nutný na zvládnutie jazyka pri mobilitách študentov či už cez programy Socrates/Erasmus alebo Leonardo da Vinci a iných. Je dôležité, aby sme podporili výučbu jazykov na našich univerzitách zvýšenou dotáciou hodín. Veď zvládnutie každej úrovne si, podľa UNCerty, vyžaduje 120 až 180 vyučovacích hodín. Väčšiu časť týchto hodín by mal študent získať v rámci povinných cvičení a zvyšok si doplniť v rámci voliteľných predmetov, prípadne v doplňujúcich platených jazykových kurzoch, ponúkaných univerzitami.

Je teda aj na nás, ako zodpovieme otázku: Čo všetko sme urobili preto, aby naši študenti ovládali aspoň dva cudzie jazyky na požadovanej úrovni, a aby sa ako absolventi stali rovnocennými partnermi na európskom trhu práce.

Nezabudnuteľné štyri mesiace v krajine pizze, slnka a veselých Talianov Forli je pravým rajom pre študentov

Mysleli ste už niekedy na život a štúdium za hranicami? Chcete spoznať nových ľudí, odlišnú kultúru a život na zahraničnej univerzite? Zvládnete sa o seba postarať a byť samostatný? Ak áno, potom nie je lepší spôsob ako využiť príležitosť, ktorú ponúka aj naša univerzita prostredníctvom programu *Socrates-Erasmus*. Univerzita má vo svete viacerých partnerov. Jedným z nich je aj celosvetovo preslávená *Universita di Bologna*, kde absolvovali letný semester uplynulého akademického roku štyria študenti FSEV. Čítajte, čo všetko zažili. Ak aj niektorí z vás využijete túto, či inú šancu na študijný pobyt v zahraničí, nezabudnite sa so svojimi kolegami a učiteľmi podeliť o zážitky prostredníctvom nášho časopisu *TnU TRENDY*.

Blížil sa koniec skúškového obdobia zimného semestra a zatiaľ čo ostatní piatáci, už mysleli na diplomové práce a štátnice, štyria z nich mali úplne iné starosti. Pretože my, Karolína, Darina, Ivan a Martin, sme už mysleli iba na to čo nás čaká od marca na výmennom pobyte v Taliansku. Po vybavení všetkých formalít a zbalení si kufrov sme všetci štyria nabrali smer Forli. Ešte zopár dní pred cestou v nás panoval pocit neistoty z toho, že sme o našom pobyte mali málo presných informácií. Nevedeli sme čo budeme študovať, akým spôsobom a v akom prostredí. Aj preto, odhodlať sa na takúto cestu potrebovalo štipku dobrodružného ducha. Ten nám nechýbal. Po dlhej a únavnej ceste z Trenčína do Bologne a následne do Forli sme po 18. hodinách konečne dorazili do stredne veľkého študentského mesta Forli, ktoré leží asi 60 km od materskej univerzity v Bologni.

Po príchode na nás čakali dvaja talianski študenti a odviezli nás do nových dočasných domovov. Rozdiel bol v tom, že zatiaľ čo baby bývali v jednom byte v centre, spolu s ďalšími zahraničnými študentkami. My, chalani, sme sa dostali do bytu k trom Taliankam a jednému Talianovi, ktorý bol umiestnený na okraji, mimo centra. Po úvodnom zoznámení sa s bývaním a spolubývajúcimi prišla na rad nekonečná byrokracia.

Počiatkové peripetie

Trvalo asi dva týždne, kým sme si vybrali predmety, na ktoré budeme chodiť, navštívili sme všetky potrebné úrady a vybavili registrácie. A tu treba hneď spomenúť dve zlaté pravidlá. Poprvé, najskôr si od spolubývajúcich zistíte všetko užitočné o tom, čo a kde vybavíte. Po druhé, nezabudnite si zadovážiť mapu mesta! Hneď na začiatku nás milo prekvapilo, že sme našli pomoc v tamojšej študentskej organizácii *Koiné* a ešte aj to, že sme stretli najužitočnejšieho človeka v tomto meste, nášho krajana *Rašto Bartakoviča*. Bol to len jeden z pomerne veľkej komunity Slovákov, ktorá tam žije a študuje už niekoľko rokov. *Rašto*, vždy dobre naladený, schopný vybaviť aj nemožné, nám zo všetkým ochotne pomáhal a keď sme už niekedy boli v koncoch, vždy nám pomohol

ako životné krédo: „To bude v porádku!“.

Čo sa týka školy, bolo nám umožnené vybrať si predmety v programe *Master* (súkromný postgraduálny stupeň štúdia tamojšej Fakulty politických vied) v angličtine, čo nás zo začiatku potešilo, až kým neprišla prvá hodina. Profesionálny prístup talianskych aj zahraničných profesorov, malé študijné skupiny, okrajové vedné odbory, vysoká úroveň odbornej angličtiny, vás určite v začiatkoch zaskočia, ale časom si na to zvyknete a potom zis-

Naši študenti na fakulte vo Forli. Zľava I. Lašček, prof. R. Ivekovič, D. Záhorcová a M. Baláž.

títe, akým veľkým prínosom vám toto všetko môže byť. K tomuto všetkému, nie je vylúčené, že sa tam stretnete aj s mnohými významnými osobnosťami Európskej politickej scény, ktoré tam majú každý týždeň svoje prednášky. Spomenieme len dvoch zo Slovenska, ktorých sme stretli. Boli to exprezident *Rudolf Schuster* a podpredseda vlády *Pál Csáky*. Veľmi dobre hodnotíme aj možnosť štúdia talianskeho jazyka v jazykovej škole *Cliro*, na ktorý sme sa mohli prihlásiť. Podotýkame, že to zvládnu aj začiatčníci, čoho dôkazom sú aj *Ivan* s *Karolínou*, ktorí na začiatku kurzu vedeli povedať akurát „*Buon giorno*“ (Dobrý deň). Chce to len trochu pevnej vôle a poctivo študovať. Odmeňovanou vám bude, postupné odstránenie jazykovej bariéry z čoho vyplýva ľahší život a viac priateľov. Za zmienku stojí vybavenosť školy. K dispozícii je bezplatný internet, dve knižnice a k tomu povin-

ná literatúra, poskytovaná priamo od profesorov, veľké študovne a celkové vybavenie univerzity na vysokej úrovni vám vo všetkom pomôže. Ešte jedna rada: kto má notebook, nech si ho vezme, je nedoceniteľnou pomôckou.

Kúzelná krajina

Ale dosť bolo o škole, veď život *Erasmus* študenta nie je len o škole, ale aj o zábave a voľnom čase. Forli je ako stvorené pre oddych, šport a zábavu. Je tu množstvo parkov, požičiavanie bicyklov zadarmo, veľa vonkajších ihrísk a rôzne obchodíky, bary a reštaurácie, ktoré vám väčšinou, ako samozrejmosť, vždy poskytnú nejakú študentskú zľavu. A to nie je zďaleka všetko. Okrem spoznania množstva nových priateľov, novej kultúry, či špecialít talianskej kuchyne, je Taliansko aj krajinou histórie a nabitú pamiatkami. A preto, tak ako *Koiné* aj Univerzita di Bologna ponúkajú množstvo fakultatívnych výletov do blízkeho aj vzdialeného okolia a to všetko zadarmo alebo za minimálny poplatok. K tomu ešte spoločenské večery, plné zábavy a študentov zo všetkých končín Európy. Je toho ešte veľa, ale popísať sa to všetko nedá. Preto tí, ktorých sme týmto článkom oslovili, neváhajte a staňte sa aj vy účastníkom programu *Socrates-Erasmus* na jednej s najstarších univerzít na svete. Stačí sa iba rozhodnúť, splniť kritériá našej školy na účasť v programe a aj vy môžete zažiť nezabudnuteľné 4 mesiace v krajine cestoviny, pizze, mora, slnka a veselých – možno sem-tam „bláznivých“ Talianov.

Aj my všetci by sme chceli na záver poďakovať našej univerzite za túto príležitosť. Vďaka patrí najmä programovej koordinátorky *Ing. Nadi Štefkovej*, ale aj Oddeleniu medzinárodnej spolupráce a všetkým tým, čo sa zaslúžili o spoluprácu medzi našou a bolognskou univerzitou. Bol to nezabudnuteľný zážitok, na ktorý nezabudne ani jeden z nás.

Tak neváhajte!

Vaši Erasmus študenti

Karolína Kaszová, Darina Záhorcová,
Ivan Lašček, Martin Baláž

Naši rytieri vodného lesa

Keď sme 29. septembra nastupovali v Poprade na vláčik do Starého Smokovca, boli sme plní vzrušenia, pretože sme mali pred sebou pracovný výlet za účelom pomôcť kalamitou zdevastovanej tatranskej prírode. Pod vedením *Ing. arch. Janky Betákovéj* a *Mgr. Dana Stankoviča* sme sa vydali pomôcť naprávať škody napáchané prírodným živlom.

Ubytovanie našej päťdesiat člennej „expedície“ bolo zabezpečené v hoteli *MS70* v Novom Smokovci. Hneď na úvod nás privítalo sychravé a nevlúdne počasie, presne podľa očakávania meteorológov. Po ubytovaní sme dostali odbornú inštrukciu od organizátorov. Zo slov *Michala Kravčíka* z organizácie *Ludia a voda* nám bolo jasné, že máme dočinenia so skutočnými environmentálnymi odborníkmi, nadšencami a pochopili sme ich očakávania od našej skupiny. Spolu s *Pavlom Petrášom* zo združenia *Pčola* zo Starej Ľubovne nám spríjemňovali aj ďalšie večery zaujímavými prednáškami. Na druhý deň ráno sme si šli obzrieť, čo bude vlastne náplňou našej práce. Budovanie tzv. vodoholdingov má za účel zabráňovať vysušovaniu pôdy zadržiavaním vlhky, ako aj predchádzať vzniku povodní a pôdnej erózii. Po vyfasovaní pracovného oblečenia, jasno modrých kombinéz s nápisom *Vodný les Slovenskej sporiteľne*, sme sa mohli pustiť do práce. A nezháľali sme! Po zopár dňoch sa na kopci črtali desiatky vodoholdingov vytvorených z kalamitného a ohňom poškodeného dreva.

Večer pred našim odchodom bol banket, na ktorom, okrem dobrého jedla a pitia, nechýbalo poďakovanie organizátorov a následné rituálne pasovanie *trenčianskych dobrovoľníkov* za „rytierov vodného lesa“. Odchádzali sme s dobrým pocitom, že sme mohli *Tatrám* pomôcť a s nádejou, že raz budú *tatranské lesy* opäť hýriť zeleňou.

Jozef Hančulák, 3. roč. FSEV

Skúsenosť z pobytu v zahraničí – nič nie je nemožné, len treba chcieť

Môj fantastický život vo Valencii

SKVELE a pre tých trpezlivejších je určených týchto zopár riadkov.

Júl, august, september, tieto tri krásne, letné, dlhé (krátke?), úžasné mesiace som prežila vo Valencii – v Španielsku, v krajine mojich snov. Sen navštíviť a spoznať Španielsko a môcť tak využiť znalosť španielčiny, sa mi splnil vďaka našej univerzite. Od PhDr. Eleny Delgadovej, vedúcej katedry jazykov, som sa na seminároch dozvedela, že univerzita ponúka možnosť ísť na stáž do Španielska. Na základe mojich dobrých výsledkov zo štúdia jazykov som bola vybratá a tak som sa chopila tejto skvelej príležitosti. Zostávalo už len absolvovať jazykový test, ktorý som úspešne zvládla a tak sa predom otvorili dvere do Španielska. Mojou kolegyňou bola Eva Mikulová, s ktorou som sa už poznala z jazykových seminárov.

Malá firma veľká duchom

Prijímajúcou organizáciou, teda miestom výkonu stáže, bola firma Inside and Technology, S. A. vo Valencii. Moje pocity na začiatku stáže boli zmiešané, príjemné sa skĺbili s obavami, keďže som si nevedela predstaviť vykonávať odbornú činnosť v cudzom jazyku, pretože ŠJ som študovala na univerzite „len“ v rozsahu 6 semestrov. Táto, síce krátka príprava, mi vo všetkom uľahčila život v cudzej krajine, keďže bola zameraná nielen na zvládnutie bežnej komunikácie, ale aj na obchodnú terminológiu, a tak sa moje obavy „poco a poco“ (pomaly) rozplývali.

Vo firme nám náš tútor hneď prideliť pracovníčku, ktorá nad nami držala ochranné krídla až do úspešného ukončenia stáže. Oboznámila nás s firmou, zadelovala nám prácu a postupne sme, aj s jej pomocou,

prekonávali jazykovú bariéru. Našli sme v nej nielen výbornú učiteľku a kolegyňu, ale aj skvelú priateľku. Pracovalo tu niečo vyše 30 zamestnancov, všetko mladí, sympatickí ľudia. Na prvý pohľad malá firma, ale veľká duchom. Prvý deň sme mali možnosť preskúmať miestnosti a zákutia vo firme a z každej niečo vyžarovalo. Zo zasadačiek chlad a neosobnosť, z kancelárií autorita, z pracoviska, najmä toho ženského, pohoda a teplo. Atmosféra tu bola po celý čas príjemná, uvoľnená, nechýbal smiech a spev, a strašne ukričaná – ako v bláznivej rodine. Španieli sú temperamentný národ a aj tie najintímnejšie veci riešia krikom. To je jedna z mnohých vecí, čo na Španielsku milujem – temperament a životaschopnosť.

Prekvapením pre mňa bola letná pracovná doba, rozčlenená zaujímavým spôsobom. Začínala o 9.00 hod., pričom po piatich hodinách práce mali zamestnanci 2-hodinovú prestávku na oddych a obed, po ktorej pokračovali v práci do 19.00 hod. Podľa môjho názoru zbytočne dlhá prestávka spôsobila, že pracovníci trávili vo firme nie 8, ale 10 hodín. Výnimkou bol august, obdobie dovoleniek, kedy firmy fungujú s minimálnym počtom pracovníkov a pracovný čas trvá len prvých 5 hodín. Aby nám však zostal čas aj na spoznávanie krajiny, mali sme toto privilegium skrátenej pracovnej doby po celé 3 mesiace.

Počas stáže som bola zasvätená do rôznych druhov činností, od banálnych, ale dovtedy pre mňa neznámych, ako je skenovanie a faxovanie až po realizáciu peňažných prevodov od klientov, prácu so objednávkami a fakturami. So zošitom a perom v ruke som každodenne lúskala tento ťažký oriešok, až sa postupne pre mňa tieto činnosti stali bežnou rutinou. Vysoko si cením pomoc zo strany pracovníkov pri zvládaní odbornej činnosti, ich trpezlivosť a priateľnosť, pocit dôvery a tiež ocenenie za vykonanú prácu.

Polovicu stáže som pobudla na oddelení administratívy v almaccéne (sklade), kde som mala možnosť sledovať prácu so zákazníkmi. Fráza, ktorá nám bola toľkokrát vtľkaná v škole do hlavy „Zákazník – náš pán“, sa potvrdila stopercentne, klient bol vždy na prvom mieste. Nešlo tu o formálny vzťah klient –

pracovník, ale skôr o akýsi kamarátsky vzťah. Aj po hodinách nepretržitej práce, pracovníkom neschádzal úsmev z tváre a každého ďalšieho zákazníka prijímali rovnako srdečne. Pripadala som si ako vo veľkej rodine a bola som hrdá na to, že aspoň na chvíľu môžem aj ja byť jej členom.

Španieli ma očarili

Stáž so sebou prináša nielen prácu, ale aj možnosť spoznať novú krajinu. Vo Valencii je mnoho miest, ktoré mi učarovali. Široké rušné avenidy, ktoré symbolizovali, že mesto žije a dýcha, historické centrum s dlhými úzkymi uličkami, ktoré tvorili jeden veľký labyrint, Jardín de Turia, kde som po vyčerpávajúcom dni nachádzala pokoj, krásna slnečná pláž, ktorá mi ponúkala možnosť schladíť si hlavu od tolkej horúčavy... Valencia je krásne mesto, ktoré si ma získalo a aj po mojom odchode časť môjho srdca navždy zostane tam. Je také obrovské, že zo začiatku som mala strach, že ma pohltí a musím sa priznať, že aj na konci môjho pobytu, teda po 3 mesiacoch mi Valencia pripadala ako jedno veľké bludisko. Mohla by som tam žiť roky a verím, že vždy by sa našlo niečo nové na poznanie, niečo nové, čo by ma uchvátilo.

V Španielsku som však neobjavila len krásne miesta, ale aj niečo, čo mi na Slovensku veľmi chýba, a to srdečnosť a priateľnosť ľudí, či už ich pozdrav s úsmevom na tvári, doplnený otázkou „ako sa máš?“, dva letmé bozky pri zvitani sa, ich ochota a nezištnosť pomôcť cudzincovi s mapou v ruke, alebo len obyčajný, milý pohľad spolucestujúceho v metre. Tieto, na prvý pohľad maličkosťi vedľa spraviť deň krajším, zaujímavejším, plnším.

Čo dodať na záver? Tento pobyt mi dal strašne veľa. Veľa praktických skúseností, ktoré môžem využiť v budúcnosti, nových priateľov, obohatil moju dušu o nové nezabudnuteľné zážitky a tiež mi pomohol zlepšiť sa v pre mňa zbožňovanom jazyku. To, čo sa mi ešte pred niekoľkými mesiacmi zdalo takmer nemožné, som úspešne zvládla, a preto môžem potvrdiť známu vetu: Nič nie je nemožné, len treba chcieť! A ja som chcela a nebanujem.

Eva Ondreková, FSEV, 4. ročník

Na doktorandov sú v Delfte vysoké nároky

V rámci projektu Leonardo Dawinci som ku koncu roka 2004 dostal ponuku na 3-mesačnú stáž na Technickej univerzite v Delfte (TU Delft). Keďže takéto ponuky neprichádzajú každý deň, dlho som nerozmýšľal a ponuku som prijal. Mojim budúcim pôsobiskom na nachádzajúce tri mesiace sa mala stať katedra výkonnej elektroniky. V polovici marca 2005 som vyrazil na dlho očakávanú cestu. Očakávania a prirodzená zvedavosť boli veľké – ved som išiel na jednu z prestížnych európskych univerzít.

Delft je na jednej strane historické mesto s nádhernými pamiatkami a na druhej strane moderné univerzitné mesto. V univerzitnej časti dominuje prostredie komplex budov, v ktorých sídli fakulta. To že ide o prestížnu univerzitu bolo vidieť z počtu a rôznorodosti študentov. Skutočne tam boli zastúpené azda všetky kontinenty. Možno preto troška paradoxne sa mohlo zdať že tam boli v menšine holandskí študenti.

Na univerzite som pracoval na projekte, do ktorého sú zapojené viaceré európske univerzity (okrem iných aj TnUAD). Moji kolegovia na katedre boli zväčša interní PhD. študenti. Medzi inými som našiel aj dvoch rodákov – Slovákov, ktorí tam študovali.

Ako veľké pozitívum v komunikácii hodnotím fakt, že pomocou angličtiny sa dorozumiete na každom mieste a s ľuďmi každého veku. Tento fakt je určitým uvedením si dôležitosti vzájomnej komunikácie medzi ľuďmi rôznych národností a kultúr. Čo sa týka sociálneho zabezpečenia, ešte pred príchodom do Holandska som požiadal (podľa pokynov) o ubytovanie na študentskom internáte. Úroveň ubytovania bola výborná – vlastná izba, spoločná kuchyňa a kúpeľňa, jeden spolubývajúcí. Tento typ ubytovania je poskytovaný všetkým študentom, ale iba na prvý rok. Po tomto období musia opustiť internát a hľadať si vlastné ubytovanie. Pracovná vyťaženosť PhD. študentov je vysoká, ale aj tak sa občas nájde večer na spoločné posedenie a priateľské porozprávanie na jednej z mnohých letných terás v historickej časti mesta.

Ako člen katedry som bol dvakrát na obhajobe záverečnej MSc. práce (Ing.) študentov, ktorí prišli na TU Delft ukončiť štúdium. Obhajoba sa konala vo veľmi príjemnej atmosfére. Na obhajoby mal prístup každý, takže nebolo nezvyčajné ak si študent pozval priateľov. Po takýchto (úspešných) obhajobách sa konala privátna oslava – nealko a malé občerstvenie.

Ak by som mal porovnať študentský život na

Slovensku, na našej univerzite a v Holandsku na TU Delft, samozrejme, že sa nedá porovnávať každý aspekt. V odbornej oblasti sa vyžadujú väčšie nároky. K dispozícii je veľká knižnica. Tu sa porovnávať, zatiaľ, nemôžeme. Ale z druhej strany, čo sa týka spoločenského života, už je situácia porovnateľná. Rôzne akcie, párty, kultúrne podujatia si študenti organizujú vcelku pravidelne. Pri enovom porovnaní možno povedať, že tovary sú v približne podobných cenových reláciách ako na Slovensku, zatiaľ čo služby sú neporovnateľne drahšie.

Spomínané tri mesiace mi ubehli veľmi rýchlo, možno aj kvôli pracovnému vyťaženiu. Ak by som mal na záver vyjadriť dojmy z môjho pobytu, tak by som spomenul veľmi ochotných a priateľských ľudí, dobré pracovné podmienky na univerzite. Holandsko však je známe svojou liberálnosťou, ktorú v určitých oblastiach života cítiť. Ďalší fenomén, s ktorým som sa stretol, bola multikultúrnosť. Či je to dobré alebo zlé, nechám na posúdenie každému osobitne.

Ing. Juraj Dudák, FM

Len internet nestačí, treba aj čítať

Dovoľte mi zamyslieť sa nad schopnosťou, ktorá je daná len nám ľuďom. Je to niečo také bežné a samozrejmé – čítanie. Podľa definície je čítanie zrakové vnímanie alebo reprodukovanie nahlas niečoho písaného alebo tlačeneého. Zbehosť v čítaní spolu s písaním tvoria základný predpoklad gramotnosti človeka.

Mám možnosť už niekoľko rokov pozorovať návštevníkov našej univerzitnej knižnice. Chodia k nám väčšinou mladí ľudia, študenti univerzity. Vedia sa dobre orientovať v tzv. informačnej spoločnosti, vedia používať najmodernejšie informačné technológie, mobily, CD-prehrávače, digitálne fotoaparáty. Veľa času trávia surfovaním po internete, skenovaním,

napalovaním, posielaním e-mailov a SMS správ. Ale keď potrebujú získať konkrétnu, jedinečnú informáciu (ak ich prikvacia skúšky, zápčty, ročníkové práce, referáty) zrazu zneistujú. Takúto informáciu by najradšej dostali v hotovej podobe a forme, v predpísanom počte strán, prípadne už len prekopírovať a zbaviť sa nepríjemnej záťaže.

Zamýšľam sa, čím to je? Veď v popise práce študenta je štúdium, to znamená vzdelávanie, získavanie poznatkov. A k tomu treba čítať. To vedia. Takže nechcú, nemajú záujem? Ale prečo? Nemajú čas vyhľadávať informácie v spleti informačných zdrojov, nevedia sa zorientovať? Ale internet vedia používať a strá-

via pri ňom veľa času. Nerozumejú a nechápu napísaný text? Tu by som sa pristavila. Existujú výskumy, ktoré analyzujú čítanie odbornej literatúry. Asi tretina dospelých obyvateľov Slovenska aspoň raz týždenne číta odbornú literatúru, približne rovnaká časť populácie nečíta odbornú literatúru vôbec. Tí čo nečítajú, nevedia pochopiť podstatu a význam textu, nevedia excerptovať, analyzovať napísané, nevedia formulovať a reprodukovovať prečítané.

Niektorí múdri povedali: Čítanie je prostriedkom sebakultivácie, sebaovládania a rozvoja osobnosti.

*Mgr. Mária Rehušová
riaditeľka Univerzitnej knižnice*

Ďakujeme za vzácne poznanie

Pre prvých 46 poslucháčov Univerzity tretieho veku (UTV) pri TnUAD v Trenčíne sa 4. júla tohto roku uskutočnili slávnostné promócie s udelením Osvedčenia o absolvovaní záujmového štúdia v rámci celoživotného vzdelávania. Počas troch rokov, ktoré nám ubehli veľmi rýchlo, sme sa v družnom kolektíve svedomite a zodpovedne zúčastňovali prednášok, ktoré nám umožňovali rozširovať, obohacovať vlastné životné skúsenosti, ale aj oživiť vedomosti, ktoré sme získali počas štúdia v mladom veku. Konštatujeme, že štúdium pôsobilo blahodar-

ne na našu psychiku a najmä na našu pamäť.

Nielen vekové zloženie bolo rôzne, ale i naše vzdelanie. Niektorí mali vysokoškolské, ale i napriek tomu sa všetkým dostalo veľa nových poznatkov aj z oblasti vedy. Boli to kvalitné prednášky a všetci prednášajúci vložili do týchto hodín nielen svoje vedomosti na vysokej úrovni, ale i svoje srdce, pochopenie, lásku a úctu s rešpektom, že sme ľudia, ktorí v živote už niečo dokázali. Získané vedomosti poniektorí využijú ešte v zamestnaní, ale väčšina z nás v osobnom živote, v kruhu svojich najb-

ližších. Najväčší úspech budeme mať, ak u detí, či vnúčať prebudíme túžbu vysokoškolsky sa vzdelávať.

Všetkým, čo urobili všetko pre to, aby sa zrealizovali naše túžby po vzdelaní, najmä doc. Ing. Jurajovi Wagnerovi PhDr., rektorovi TnUAD, doc. Ing. Ivanovi Baranekovi, CSc, vtedajšiemu prorektorovi TnUAD, pracovnému kolektívu pod vedením Mgr. Zuzany Akovej a všetkým prednášajúcim patrí naša srdečná vďaka a úprimné ĎAKUJEME.

Marta Melániková, absolventka UTV

Trenčianski študenti boli na námestí

Od roku 1939, kedy sa pražskí študenti postavili proti nacizmu a mnohých z nich zatkli, Jana Opletala zastrelili, uplynulo už veľa rokov. O trochu menej rokov prešlo od roku 1989. Ale pripomenúť si 17. november s jeho koreňmi v roku 1939, bola hodnotná myšlienka Študentskej rady vysokých škôl SR. Na našej univerzite sa jej naplno chopili Katka Jonáková a Danka Korbová. Predovšetkým v ich réžii a obetavosti bolo pripravené spomienkové stretnutie na Medzinárodny deň študentstva 15. novembra na trenčianskom Mierovom námestí. Pripravený bol hodnotný

kultúrny program, v rámci ktorého univerzitný spevácky zbor zaspieval Gaudeamus, ku ktorému sa pridali účastníci stretnutia. Študentov prišiel pozdraviť primátor mesta Brnislav Celler a prorektor TnUAD Ernest Broska. Prítomné boli najvýznamnejšie celoštátne televízie a ostatné médiá. Len študentov prišlo akosi pomenej, ako si organizátori za svoju sisyfovskú prácu zaslúžili a ako očakávali. Napokon o nich samotných ani natoľko nešlo, ako skôr o prejavenie študentskej solidarity a úcty k histórii medzinárodného študentského hnutia.

Škoda. Treba len veriť, že uvedenie študentov sa bude zvyšovať, ako aj ich záujem o veci verejné i o spoločenské dianie. Lebo aj študent, či chce, či nechce je jeho priamou súčasťou a môže ho tiež ovplyvňovať. Vlastnou pasivitou však sotva...

A tak ostáva len poďakovať sa organizátorom i všetkým, ktorí prišli a plameňom sviečok vytvorili živú reťaz na znak spomienky a úcty svojim kolegom z dávnejších rokov, ktorí prišli k tomu, že dnes sa môžu aj študenti našej univerzity pokojne vzdelávať.

(wa)

M. Horná má Grand Prix

Ing. Monika Horná, tohtoročná absolventka Fakulty mechatroniky, sa stala nositeľkou ocenenia Grand Prix Ľudovej banky. Túto cenu udeľuje banka každoročne najlepším študentom univerzít v SR. M Horná ju získala za vynikajúci prospech počas štúdia, ktoré ukončila s vyznamenaním. Diplomovou prácou vytvorila programové dielo – univerzálnu komunikačnú knižnicu v jazyku C#, čím prispela ku skvalitneniu práce firmy FreeFile SK, s.r.o. Trenčín, s ktorou spolupracovala počas štúdia. Ocenenie si prevzala na slávnosti 13. novembra v Slovenskej filharmónii v Bratislave, kde jej prišiel zablahoželať rektor Juraj Wagner.

Centrum celoživotného vzdelávania

Centrum celoživotného vzdelávania na TnUAD zahájilo svoju činnosť 1. 7. 2005 a jeho riaditeľkou je Ing. Adriana Grenčíková, PhD. z FSEV. Cieľom centra je poskytovať krátkodobé a dlhodobé rekvalifikačné a inovačné kurzy, najmä pre absolventov vysokých škôl, ale aj širšiu odbornú verejnosť. Spracované a predložené už boli prvé návrhy a projekty. Ide o projekt Centra celoživotného vzdelávania TnUAD, návrh projektov, na ktoré by bolo možné požadovať podporu z MŠ SR, projekt „0-ročníka FSEV“ a návrh projektov, ktoré by bolo možné realizovať v akademickom roku 2005/2006. Do Rady celoživotného vzdelávania z jednotlivých subjektov univerzity boli navrhnutí za FPT doc. Ing. Jan Vavro, PhD., za FSEV doc. Ing. Miroslav Mečár, CSc., za FŠT doc. Ing. Peter Lipták, CSc., za ÚPHV doc. RNDr. Daniela Hričišáková CSc., za ÚZO Mgr. Oľga Bočáková.

Spolupracujeme s nemocnicou

Potvrdením prioritného záujmu vytvoriť spoluprácou priaznivé podmienky pre realizáciu štúdia v odbore lekárske, zdravotnícke a farmaceutické vedy, ktoré zabezpečuje Ústav zdravotníctva a ošetrovateľstva TnUAD, je podpísanie Zmluvy o vzájomnej spolupráci medzi Nemocnicou s poliklinikou v Trenčíne a našou univerzitou. Nemocnicu zastupoval jej riaditeľ MUDr. Pavol Sedláček (na snímke vľavo) a TnUAD rektor doc. Ing. Juraj Wagner, PhD. Nemocnica umožní využívať našim študentom svoje priestory, jej zamestnanci sa budú zúčastňovať na výučbe a k dispozícii bude lekárska knižnica so študovňou. Univerzita zasa vytvorí podmienky pre odborný pedagogický rast zamestnancov nemocnice a získanie vedecko-pedagogického titulu doc., prof. a PhD. Spoločne sa pripravujú konferencie, sympóziá, semináre a medzinárodné podujatia, zamerané na zdravý životný štýl. Spolupracovať sa bude i na vzniku kliník a univerzitnej nemocnice.

Drogy sú pliagou ľudstva

Ten, kto v rodine zažil patálie s drogovou závislosťou, vie, aké stresové a ťažké prostredie tento fenomén prináša. Touto témou, ktorej riešenie je dôležité v súčasnom svete a ktorá neobchádza ani vysoké školy, sa mnoho rokov s vysokou profesionalitou a láskou zaoberal aj náš bývalý prorektor, skvelý pedagóg i človek, prof. PhDr. Július Boroš, DrSc., ktorý nás vlni opustil. Ako spomienku na pána profesora pripravili 15. novembra 2005 Krajský úrad v Trenčíne spolu s Trenčianskou univerzitou A. Dubčeka interdisciplinárnu konferenciu Psychologické, sociálne a informačné dimenzie v systémovom riešení prevencie drogových závislostí. Prednášky boli zamerané na skúsenosti z boja proti drogovým závislostiam, na vysokoškolákov, prezentovaný bol projekt TnUAD Linka dôvery i ako liečiť túto závislosť.

Príjem drogy je psychické zlyhanie jedinca, povedal prof. PhDr. Oldřich Mikšík, DrSc. z Filozofickej fakulty Univerzity Karlovej z Prahy. Za základ liečby označil zistenie príčin tohto správania sa.

ZAZNAMENALI SME

► Siedmu medzinárodnú vedeckú konferenciu TRANSFER 2005 pripravila FŠT 20.–21. 9. 2005 za účasti stovky odborníkov z ČR, Nemecka, Poľska, Maďarska. Hovorilo sa na nej o využívaní nových poznatkov v strojárskych praxi. Okrem iných vystúpil aj riaditeľ Úradu pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality Ing. Rastislav Pipiš. Záujem o konferenciu sa z roka na rok zvyšuje, čo je v technických odboroch dôležité, pretože veda a výskum rýchlo napredujú a výmena poznatkov je osobitne významná.

► Prvá medzinárodná vedecká konferencia na tému Trendy hospodárskeho a sociálneho rozvoja v krajinách EÚ sa uskutočnila 28.–29. 9. na FSEV. Sto účastníkov v Ruskej federácii, ČR a Poľsku analyzovalo súčasné problémy v hospodárskej a sociálnej oblasti v európskej dvadsiatpäťke, ale hlavne v no-

nia sa. Prof. MUDr. Oto Masár, CSc. z Ústavu zdravotníctva a ošetrovateľstva TnUAD považuje za dôležitú prevenciu, ktorá je celospoločenskou záležitosťou. O tom, ako systémovo riešiť prevenciu drogových závislostí v SR zasa hovoril PhDr. Blažej Slabý, riaditeľ Generálneho sekretariátu výboru ministrov pre kontrolu drog a drogových závislostí z Úradu vlády SR. Na konferencii zaznela tiež potreba vytvárania priaznivých podmienok pre mladých ľudí, pre študentov, aby neprepadli tomuto nebezpečeniu, v niektorých prípadoch i život ohrozujúcemu. Športové, kultúrne aktivity, zaujímavá práca v laboratóriách takouto príležitosťou určite sú.

Na tejto širokospektrálnej a podnetnej konferencii nechýbala ani prezentácia praktických skúseností z konkrétnych pracovísk, zaoberajúcich sa touto problematikou. O svojich výskumných výsledkoch s tolerovanými drogami vo vysokoškolskom prostredí informovali PaedDr. Bianka Rolníková a PhDr. Oľga Bočáková z našej univerzity. Pozornými poslucháčmi boli aj študenti ÚZO.

vopristúpených krajinách. Zástupcovia z priemyslu upozornili na potrebu prechodu zo stratégie lacnej pracovnej sily na prácu s vysokou pridanou hodnotou so silným vkladom vedy a výskumu. Konštatovalo sa, že rast cien v roku 2006 podstatne naruší sociálnu a ekonomickú stabilitu. Za hlavný rozdiel medzi ekonomikami Európy a USA bola označená klesajúca produktivita práce na našom kontinente.

► O spolupráci medzi FSEV a moskovskou Akadémiou práce a sociálnych vzťahov v programe Tempus rokovali 22. 9. jej prorektor Alexander Čursin a dekan FSEV Miroslav Mečár. Hovorili aj o kooperácii vo výchove doktorandov, výmene študentov 4. ročníka odboru Vsetová ekonomika i vedecko-pedagogických pracovníkov.

► Nemocnica s poliklinikou v Trenčíne a Ústav zdravotníctva a ošetrovateľstva TnUAD usporiadali 14. 11. prvý interný seminár Práca mentorky vo výučbových základniach, zameraný na realizáciu ošetrovateľskej praxe v klinických podmienkach.

Novinky v knižnici

Knihy

Buchtová Božena a kol.: Nezamestnanosť psychologický, ekonomický a sociálny problém.

Praha: Grada, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8
Štúdie o význame práce pre človeka a spoločnosť. Reflexia nezamestnanosti v klasických ekonomických teóriách, vplyv nezamestnanosti na životný chod človeka. Psychologické a zdravotné dôsledky dlhodobej straty práce pre človeka.

Lukášová Růžena, Nový Ivan: Organizační kultura.

Praha: Grada, 2004. 176 s. ISBN 80-247-0648-2
Úloha organizačnej kultúry vo vzťahu k výkonnosti podnikov. Charakteristika progresívnych typov kultúr, posúdenie vhodnosti jednotlivých kultúr pre rôzne podnikové stratégie a postupy ich presadzovania.

Kaszasová Katarína, Paule Ivan: Auditorstvo.

Zvolen: Bratia Sabovci s.r.o., 2004. 322 s. ISBN 80-89029-90-6

Z obsahu učebnice: Profesia audítora. Základné koncepty auditu. Aplikácia auditorských postupov. Ukončenie auditu a formulácia názoru audítora. Prípady štúdie.

Šuranová Zuzana, Saxunová Darina, Krištofík Peter: Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS. I. a II. diel.

Banská Bystrica: Fakulta financií UMB. 2004. 220 a 634 s. ISBN 80-8083-021-5 a ISBN 80-8083-022-3

Základné koncepty finančného účtovníctva. Finančné výkazy a ich analýza. Vykazovanie výnosov, nákladov a výsledku. Krátkodobý majetok – obežné aktíva. Finančné nástroje a finančné investície. Dlhodobý majetok – neobežné aktíva. Kapitál podniku a jeho štruktúra. Vykazovanie a zverejňovanie špecifických informácií.

Figel Ján, Adamiš Miroslav: Slovensko na ceste do Európskej únie: Kapitoly a súvislosti.

Bratislava: Úrad vlády SR, 2004. 207 s. ISBN 80-89180-01-9

Súhrnný popis výsledkov rokovania o vstupe do Európskej únie. Skrátenej výpoveď o obsahu rozsiahlej prístupovej zmluvy a náčrt viacerých sektorových súvislostí pre vstup Slovenska do EÚ.

Linczényi Alexander, Nováková Renáta: Manažérstvo kvality.

Bratislava: Slovenská technická univerzita, 2001. 299 s. ISBN 85-227-1586-7

Vysokoškolská učebnica, zaoberajúca sa plánovaním, organizovaním a preverovaním kvality, úlohou ľudského faktora v manažerstve, nákladovo orientovaným manažerstvom kvality a nástrojmi, metódami a technikami manažerstva kvality.

Skriptá

Barborák Oto, Kotras Štefan, Backárová Helena: Odevné stroje a výrobné systémy: Zásady prevádzky šijacej techniky.

Trenčín: TnUAD, 2004. 76 s. ISBN 80-8075-032-7

Obsahová náplň učebného textu: šijacie nite, ich technické parametre a kvalita, strojová šijacia ihla ako najdôležitejší element pre šitie a vytváranie kvalitného stehu, mazanie šijacích strojov a ich údržba, príčiny vzniku najčastejších porúch pri práci na šijacom stroji a ich odstraňovanie.

Zborníky

47. medzinárodná galvanická konferencia: Zborník prednášok.

Bratislava: SSPÚ, 2005. 166 s. ISBN 80-227-2255-3

Formovanie európskej občianskej spoločnosti: Zborník vystúpení z vedeckého kolokvia s medzinárodnou účasťou.

Prešov: Prešovská univerzita, 2005. 313 s. ISBN 80-8068-335-2

S jubilantami bolo fajn

Zvykne sa hovoriť, že je dobré, keď sa ľudia stretávajú. Aj na univerzite sa začínajú vžívať stretnutia, kde sa nehovorí iba o práci, ale s ľuďmi a o ľuďoch. V tomto prípade ide o tých, čo slávili životné jubileum. Takým dňom bol 27. september, kedy sa oslávenci zišli v miestnosti rektora, ktorý im srdečne zagrataloval k sviatku a odovzdal pozdravné listy i ocenenia. Milan Hlaváč urobil pekné spoločné foto a potom sa už rozprúdila debata na najpestrejšie, samozrejme i úsmevné témy (ale robota sa, ako tradične, nevynechala). Keby rektor nemal ďalší program, hádam by boli vydržali spolu hovoriť až do večera. Taká pohoda sprevádzala popoludnie s jubilantami. Slovom – bolo to fajn.

Na spoločnom foto sú (zľava) Ing. Július Gregorovič (rektorát), doc. Ing. Antonín Gáleta, CSc. (FŠT), Ing. Jaroslav Grigar (FŠT), Ing. Ján Rybárik (ÚPHV), Pavel Militký (CIT), JUDr. Mária Gogová, CSc. (FSEV), Michal Kubis (rektorát) a prof. PhDr. Peter Barták, DrSc. (FSEV), rektor doc. Ing. Juraj Wagner, PhD., prorektor PaedDr. Ernest Broska, PhD. a vedúca právneho a personálneho oddelenia JUDr. Janka Kňazovická.

Zrnko múdrosti

Nesľubuj, že vykonáš, nechváľ sa, že si vykonal, ale ponechaj svoje skutky, aby za teba prehovorili.

J. A. Komenský

Blahoželáme

V mesiacoch január až marec oslávia životné jubileum:

Január

Prof. MUDr. Oto Masár, CSc.	8.1.1956	UZO
Ing. Milan Vanc	23.1.1951	FŠT

Marec

Ing. Jozef Vavro	29.3.1956	REK
Rudolf Zemko	5.3.1951	REK
Doc. Mgr. Sergej Vojtovič, DrSc.	14.3.1951	FSEV
PaedDr. Vlastimil Šimíček	28.3.1951	ÚPHV
Ing. Jozef Gallo	14.3.1936	REK

Opäť budeme plesať

Hoci mesiac december je spojený s mikulášskou a vianočnou atmosférou, predsalen by sme vás radi upozornili, že sa blíži čas, kedy si po roku opäť dámi vyberú plesové šaty a páni zasa smokingy s motýlikmi. Áno, tušíte správne. V poradí druhý reprezentačný ples Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka sa už pomaly približuje. Bude opäť vo všetkých priestoroch Kultúrneho a metodického centra ozbrojených síl SR (bývalá ODA). Termín: piatok, 24. februára 2006 o 19,00 hod. Po minuloročnom vynikajúcom kultúrnom programe, ktorí chválili všetci plesajúci, kedy nechýbala popri tanci ani skvelá nálada, vyzradíme iba toľko, že tí, čo prídu určite nebudú ľutovať. Aj tento univerzitný ples prinesie nielen pobavenie a hodnotný kultúrny a umelecký zážitok, ale aj prekvapenia. Tie však nevyzradíme. Všetkých zamestnancov, študentov i priaznivcov našej univerzity srdečne na náš ples pozývame.

PRIPRAVUJEME

FAKULTA SOCIÁLNO-EKONOMICKÝCH VZŤAHOV, 8.–9. 3. 2006
MODERNÉ PRÍSTUPY K RIADENIU ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Katedra ľudských zdrojov a personálneho manažmentu Fakulty sociálno-ekonomických vzťahov pripravuje štvrtú medzinárodnú vedeckú konferenciu na uvedenú tému. Konferencia sa koná pod záštitou primátora mesta Trenčín Branislava Cellera. Konať sa bude v Domove mládeže.

Pod'akovanie za česťnosť

MUDr. Marián Kaščák, zástupca riaditeľa Ústavu zdravotníctva a ošetrovateľstva (ÚZO) nám s radosťou napísal nasledovnú informáciu o čestnom počíne našich študentiek, ktoré s rovnakou radosťou uverejňujeme.

Študentky I. ročníka Ošetrovateľstva ÚZO Barbora Mojžišová, Lenka Rychtarechová, Zuzana Rýchla a Lenka Vidláková našli 5. októbra na autobusovej zastávke otvorenú dámsku kabelku. Boli v nej osobné doklady a väčší peňažný obnos. Všetko odovzdali na Katedre ošetrovateľstva odkiaľ sa kabelka, cez policajtov, dostala k majiteľke. Študentkám sa poďakoval za ich čestný skutok riaditeľ ÚZO doc. MUDr. Ján Bielik, CSc.

K poďakovaniu sa pripájame aj my ostatní. Sme hrdí, že máme na univerzite takýchto čestných mladých ľudí. Veríme, že aj ďalší študenti by sa v takejto situácii zachovali rovnako.

Humor napomáha zdraviu

Pani učiteľka vraví v škole žiakom: – Nezabudli ste na sľub, ktorý ste mi dali, že v sobotu a v nedeľu urobíte niekomu dvakrát radosť?

Janko sa prihlási:

– Ja som nezabudol! V sobotu som prišiel k babke a mala radosť, v nedeľu som odišiel a mala radosť ešte väčšiu.

Študent Peter sa pýta otca:

Oci, vieš čítať aj po tme?

Otec hovorí: Môžem skúsiť!

Peter: Tak si pozri môj index...

Učiteľ nemčiny hovorí:

Ak si slovo zopakujete 3-krát,

tak bude vaše.

Z poslednej lavice sa dievčenský hlas ozve: Fero! Fero! Fero!

Študent na skúške nevie a tvári sa zúfalo. Profesor ho osloví s otázkou:

Ako si vy vlastne predstavujete skúšku na vysokej škole?

Študent: Ako rozhovor dvoch inteligentov.

Profesor: No áno, ale čo keď jeden z tých dvoch nie je inteligent?

Študent: V tom prípade inteligent berie index a odchádza...

Učiteľka dala žiakom slohovú

úlohu s témou: Keby som bol riaditeľom firmy. Všetci žiaci sa pustili do písania, iba Matej nie. Prečo nepíšeš?, pýta sa učiteľka. Čakám na sekretárku.

Vysypané zo školskej aktovky: Vo svete sa nestratíme, lebo neustále sedíme len doma.

Naše hospodárstvo je ako letkis: krok dopredu, dva dozadu a stále sa pritom tieska....

Nespravodlivosť začína v škole. Žiak vyrieši úlohu, ale peniaze berie učiteľ.